

Anatomia humana

QUI HA D'ENTRAR PRIMER AL QUIRÒFAN?

Jorge Bello
Metge Pediatre

Van dir-nos que les retallades no afectarien la qualitat assistencial. Però la realitat supera la buidor de les paraules oficials i ens demostra que les llistes d'espera són ara un problema que ningú vol agafar perquè és una brasa que crema les mans.

Hem de mirar què passa: d'una banda, ja sabem que la despesa sanitària de Balears i Catalunya és cada cop més baixa (són de les més baixes d'Espanya). De l'altra banda, ara sabem que hi ha gent que mira d'aportar solucions racionals, i no polítiques, al problema de les llargues llistes d'espera.

Sobre la despesa sanitària per càpita, la Comunitat Autònoma que més diners posa a disposició de la sanitat pública és Euskadi, i la que menys gasta en salut és València. Balears és la penúltima i Catalunya és la quarta començant per la cua. És a dir, diguin el que diguin les nostres autoritats sanitàries, els diners per a salut són cada cop menys. És clar que això afecta la qualitat assistencial, i que té conseqüències.

Les conseqüències sobre les llistes d'espera són prou evidents per a tothom. Són un problema tan urticant que l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears acaba de publicar una proposta formal per mirar de prioritzar els pacients que són a la llista d'espera més problemàtica, la quirúrgica.

Euskadi	1.558
Asturies	1.495
Navarra	1.425
Aragó	1.371,87
Castella i Lleó	1.353
Extremadura	1.335
La Rioja	1.297
Galícia	1.265
Cantabria	1.232
Castella-La Manxa	1.220
MITJANA ESPANYOLA	1.203,82
Andalusia	1.175,43
Canàries	1.161,98
CATALUNYA	1.150,18
Madrid	1.104
BALEARS	1.066,83
València	974,80

Despesa sanitària per càpita, en euros: dades de 2012 (les últimes que són completes).

● FONT: EL PERIÒDICO, 10/02/14, P. 2.

Amb aquesta proposta, l'edat del pacient no és un factor decisiu per a posicionar-lo en la llista d'espera quirúrgica, ni el temps que dugui a la llista

La llista d'espera quirúrgica és problemàtica perquè el personal, les hores de quiròfan i el nombre de llits han estat retallats, any rere any. I perquè ara

l'IVA del material quirúrgic passa del 7 al 21%. És a dir, tota feina quirúrgica és ara més cara que abans, però els diners per pagar-la són cada cop menys.

Més de cent professionals van fer feines per mirar com prioritzar els pacients que esperen una operació a la llista d'espera quirúrgica. Aquí no es tracta de fer que la llista sigui més curta o l'espera sigui més breu, perquè això són promeses polítiques. Sinó que es tracta d'aconseguir que no esperi el pacient que no pot esperar, però, a canvi, sí que esperi el pacient l'operació del qual no té pressa.

És pura lògica, és sentit comú, són criteris científics aplicats a les llistes d'espera quirúrgiques. L'objectiu no és que al quiròfan arribi primer el pacient que dugui més temps esperant, sinó que hi arribi primer el pacient que realment necessita d'arribar el primer. D'aquesta manera, un senyor que espera una vasectomia, per exemple, s'haurà d'esperar més que un altre la malaltia del qual li provoca dolor o no li deixa anar a la feina.

Qui estigui esperant que li operin allò que pot esperar, si us plau, que sàpiga que ha d'esperar perquè n'hi ha d'altres que estan pitjor i que no poden esperar perquè la malaltia és més important, o és progressiva.

● SEGONS AQUEST SISTEMA de priorització de pacients en llista d'espera quirúrgica, la situació de cada pacient s'ha de revisar de manera periòdica per veure si canvia el grau de prioritat. Aquest grau de prioritat, i per tant la po-

sició que ocupi el malalt en la llista d'espera, resulta de considerar vuit aspectes.

En ordre d'importància: 1. la gravetat de la malaltia; 2. la possibilitat que sigui progressiva; 3. la importància del símptoma principal; 4. la limitació de les activitats de la vida quotidiana a causa de la malaltia; 5. la probabilitat o les perspectives de recuperació, i de com la malaltia afecta la qualitat de vida del malalt; 6. la limitació per treballar a causa de la malaltia.

● ELS DOS ÚLTIMS SÓN ESPECIALS: 7. limitació per tenir cura de persones a càrrec del malalt; 8. disposar d'una persona que pugui tenir cura del malalt, si fos necessari. S'ha d'observar que ni l'edat del pacient ni el temps que dugui esperant són factors determinats, la qual cosa serà difícil d'acceptar per alguns pacients.

Però tothom ha d'entendre que, insisteixo, tot el que és quirúrgic és ara més car (per l'augment de l'IVA, del Govern central), i que cada cop hi ha menys recursos humans i logístics, per les retallades dels governs autonòmics.

Més car i menys diners, vet aquí una pèssima combinació, i ens la imposa l'autoritat. La solució, en canvi, procedeix de la gent que vol solucionar problemes. Vet aquí la gran diferència.

Solans-Domènech M, Adam P, Espallargues M. Elaboració d'un sistema universal de prioritització de pacients en llista d'espera. Annals de Medicina 2013; 96: 172-7. Disponible en: www.academiacat

bello.cat / jordibell@gmail.com

Es racó d'en cambreta

EL MIRALL D'ITÀLIA

Gustav Juan Benejam

Som ja més de mitjan febrer, temps de carnaval a prop. Dijous que ve és dijous llarder: el carnaval oficial enguany cau tard, coses de la lluna. Si miram al nostre voltant veurem com ens intenten disffressar cada dia la realitat. Els mitjans de comunicació ens mostren arreu bancanals de desolació i misèria a les portes de la vella Europa -el quinze emigrants morts a Ceuta l'altra setmana n'és sols una mostra-, talment que hem perdut, fins i tot, la capacitat d'esgarriar-nos.

De tant en tant apareix qualque notícia que, si la poséssim damunt un escenari, podria ésser una comèdia, divertida fins i tot; damunt la realitat tenen un regust amarg i conviden una mica a la reflexió sobre qui som de ver.

Una d'aquestes notícies ha aparegut la setmana passada i al moment de sortir aquest article no sé com haurà acabat, ni tan sols si haurà acabat. Em referesc a la crisi de govern a Itàlia.

Bé, en realitat, fa molts d'anys que una crisi de govern a Itàlia no és ja notícia; la notícia és com s'ha produït aquesta vegada: un primer ministre, Letta, dimiteix perquè un company seu de partit, Renzi, nou anys més jove que ell, té pressa per pujar en política i li fa la traveta. I ha re-aparegut a l'escena, fins i tot, Il Cavaliere, Berlusconi, condemnat per corrupció i inhabilitat per exercir càrrec públic. Ja tenen sort, els italians de, com a mínim, tenir un cap d'Estat una mica més digne, el vell Giorgio Napolitano.

(Tal vegada no estaria malament mirar-nos sense por al mirall d'Itàlia.)

● I ÉS QUE A ITÀLIA, a la península al sud dels Alps, fa segles que li van passar els dies de glòria; igual que a les altres dues penínsules del sud d'Europa, Grècia i la Península Ibèrica,

Aquí, igual que a Itàlia, i també a Grècia o Portugal, la gent té la sensació que la classe política dirigent és, en general, egoista i corrupta, que va a la seua ... però que són molts els qui voldrien o volen pujar a aquesta vella tartana

però que van tenir els moments de glòria més efímers. En aquests països, més enllà de patriotismes de focs artificials, les seves classes dirigents han perdut fa temps la força i la iniciativa, i ancorades al passat arrossegueuen les seves misèries aferrades a una Unió Europea que ens mena i ens dirigeix, i quan pot se n'aprofita.

● AQUÍ, IGUAL que a Itàlia, i també a Grècia o Portugal, la gent té la sensació que la classe política dirigent és, en general, egoista i corrupta, que va a la seua ... però que són molts els qui voldrien o volen pujar a aquesta vella tartana.

Tal vegada, el problema, aquí, igual que a Itàlia, és que ens hem acostumat massa a que les coses siguin així i ens hem arribat a convèncer -vell fatalisme mediterrani- que difícilment canviaran? O, tal vegada és que als de sempre els interessa que ens ho creguem a açò i ens encaramel·len amb belles paraules, amb bells gests, per tal que ens hi resignem?

O és que ells també som nosaltres? De tota manera, no fariem de més de mirar-nos al mirall d'Itàlia i ésser capaços a dir prou.